

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ИНГУШЕТИЯ
ГБОУ " СОШ №5 г. Сунжа "

УТВЕРЖДЕНО

Директор ГБОУ «СОШ №5 г. Сунжа»

_____ Евкурова З.И.

Приказ №122 от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по ингушскому языку и литературе в 6 кл.

Составитель: Булгучева Д.М.

Календарно – тематически план

6 класс, грамматика, 2023 - 2024 д.ш.

йовзийтар, литературни глалглай мотт лобабара а шаьрбара а новкъостал а деш. Глалглай метта йлаьхей лоацей мукъа оазаш, дифтонгаш предложене чулоацамга, маламга хьежжа мара гуча а ялац, еша а лац.

Лексикеи фразеологии лобаю 5-6 кл. Цу хьакъехьа из тема лобаш хлара дешархочоа ха деза къамаьла юкъе доаглача дешай малам, цар лакхъе еза шоай деша ганз. Хлара къаман мотт кхыча метта пайда а эцаш, бляхий хилар кхетаде деза бераша, цул совгла, дешай ганзах пайда эца ха деза.

5-ча классе доладу грамматически дакъа – морфологи лобаю. Из болх длахо длахьу 6-7 классашка. Из раздел я къамаьла доакъоьх кхетам луш, хьалха царех лобадыр клоаргдеш, шердеш. Къамаьла доакъош лобадеш дешархоща ха деза предложенешта юкъера уж шеко йоацаш белгалдаха. Къамаьла доакъош лобадеш дешархоща ха деза предложенешта юкъера уж шеко йоацаш белгалдаха. Хлара къамаьла дакъа семантически (къаьсттача дешай, формай лоархлам гойтар), морфологически (дешай грамматически категореш – класс, таьрахь, легар, ишт. кх. д1.), синтаксически (предложенена юкъера дешай г1улакх) тахка лобабу дешархой. 8-9 классашка синтаксиси стилистикеи лобаю. Цу дакъе дешархой дика кхеташ хила беза предложенешта юкъерча дешай мел долча бувзамех.

Грамматика лобаш дешархой ха декхарийла ба деша лард, чаккхе, овла, дешхьалхе, суффикс, уж яздар бокъонаш; къамаьла доакъош, цар нийса яздар бокъонаш; предложеной тайпаш, предложеной чура дешай бувзам, предложене маьженаш. Берашта ха деза дош мишта хьахиннад, из малагла къамаьла дакъа да, ишт. кх. д1.

Чоалхане-кара предложенеш лобача хана дешархой кхетабе беза предложенешка керттерайри карарайри къоастае ховргдолаш, царна юкъера бувзам тахка могоргдолаш.

Синтаксис лобача хана хьехархо декхарийла ва интонаце зем а боаккхаш, цунах пайда эцара торонех дешархой дика длакхетабе, хлана аьлча, интонаци хувцаро предложене малам а сецара хьаракаш а хувца тарлу.

Дешархой къамаьла культура лакхьари лобадычун навькаш деглайоалаяри хила деза хлара урока. Из болх длахьу тайп-тайпара упражненеш кхоачашьарца. Упражненеша новкъостал ду лобаяь бокъо члоаг1ье, орфографически а пунктуационни а говзал члоаг1ье, грамматически материал дикагла кхетае а, йоазонца цунах пайда эца а.

Говзамеча йоазонех пайда эцаш, дувзаденна къамаьл шаьрдеш дешархой теркам тлабахийта беза хьехархочо сочиненеш, изложенеш язъяра, говзамеча текста тохкам бе лобабара. Миччахьа экскурсе бахача, шоашта дайнар, дайзар шаьрача меттаца, лобадычох пайда эцаш, лалама сурт, дайначун сурт дилла ховш хила беза дешархой.

Тайп-тайпарча дошлоргех пайда эца лобаде деза хьехархочо бераш, къамаьл деча хана а йоазув деш а глалаташ дергдоацаш.

Х1ара уроках, кердадох хоам беш, хьалха 1омадаър дагалувцийта деза дешархошка, кердачун хьалха 1омадаьчунца бувзам а беш.

Х1ара шу д1адолалуш а шу чакхдоалаш а хьалха 1омадаър кердадаккха деза дешархошца, программаца белгалбаьккха дувзаденна къамаьл шаьрдара болх бизза д1абахьа беа.

5-9 классашка г1алг1ай мотт хьехара г1улакх доагг1ача тайпара д1ахьой, дешархошта шоай наьна мотт безалургба, х1аьта шоаш 1омабеча кхыча къамий меттай бокьонаш йовза атта хургда.

Юкьарча школе дувзаденна къамаьл шаьрдара долча йоазоний боарам.

Йоазон балхий тайпаш	Классаш				
	5	6	7	8	9
	Боарам				
Изложенеш	8	8	8	9	7
Говзамеча литературара темаех лаьца сочиненеш:			2	3	3-4
Дешархоша шоашкара дагалаьцача темаех язью сочиненеш.	2	2	2	3	3

5-9классашка дешархошта луча диктантий дешай боарам.

5-ча класса - 80-90 дош

6-ча класса - 90-105 дош

7-ча класса - 105-120 дош

8-ча класса - 120-135 дош

9-ча класса - 135-145 дош

Текст хоржаш а ешаш а хила эшаш дар:

1. Диктанта текст литературни наъна меттаца язъяъ дешархой кхетаргболаш хила еза.
2. Тахкара диктант шоллаг1ча е кхоалаг1ча урока т1а язъйича бакъахъа хургъа.

Хъехархочо, сих ца луш, текст 1оеша еза, дош алара лит-ни бокъонаш толха ца еш. Ше из йийша ваьлча, дешархой кхеташ боацар къоастаду, бераша кхета ца ду хала дешаш доска т1а д1аязду.

Изложенена лаьрх1а йолча текста боарам.

5-ча класса - 100-120 дош

6-ча класса - 150-200 дош

7-ча класс - 220-250 дош

8-ча класса - 300-350 дош 9-ча класса - 350-450 дош.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Керда дешаш	Сахъат	Таьрахъ	Таьрахъ
1	Г1алг1ай мотт – хъаькъала хъаст.	§ 1, упр.№ 3	Анайист, анаюх я - горизонт	1		
2	Фонетика.	§ 2, упр.№ 7	Ч1оже(наш) – ущелье, гечув (гечош) да – отмель,брод	1		
3	Цхъанкхийтта дешаши предложенеш.	§3,упр.11	г1айре (наш) я - остров	1		
4	Предложене маьженаш. Яржанзеи яьржаи предложенеш.	§ 4-5, упр.№ 17	Къухъ (къовхаш)да – лесная поляна,	1		
5	Цхъалханеи чоалханеи предложенеш. Предложене синтаксически тохкам.	§6-7, упр.№ 23	Малхбоале я - восток, малхбузе я - запад	1		
6	Тохкама диктант.	§7кердаяккха		1		
	Лексика.					
7	V классе1омадаьр кердадаккхар	§8, упр.№ 27	Ор (аш) да – ров, аьли (еш) да – овраг, босе (наш) я – склон горы,холма	1		

8	Г1алг1ай литературни метта лоаттам.	§9, «Са даь-нана» яхаш корта болаш дувцар оттаде	Г1умке (ий) ва – кумык, г1аьбарте (ий) ва - кабардинец	1		
9	Бокъонца дола г1алг1ай дешаши т1аййца дешаши.	§10, упр.№ 37	Къарше (ий) ва – карачаевец, нег1е (ий) ва - ногоец	1		
10	Къаьна дешаши керда дешаши.	§11, упр.№ 38		1		
11	Даиман цхъана лела дешаш.	§11-12, упр.№ 43	Г1аьлинг (аш) да – тюльпан, г1иринг (аш) я – боярышник, б1ил- весть о военной помощи.	1		
12	Керда дешаш хьадар.	§13, упр.№ 51	Дак (аш) я – ива, дакх (аш) я – береза, даьг1е (наш) я - пастбище	1		
13	Дешхьалхенаш язъяра бокъонаш.	§14, упр.№ 55	Дийхк (аш) я – сосна, зийболг (аш) да - фиалка	1		
14	Шийх кхы дош хьахулаш йола лард.	§15, упр.№ 58		1		
15	Тохкама диктант.	Упр.№ 71		1		
16	Керда дешаш хьадеш йола суффиксаш. Керда дешаш хьадара наькъаш.	§16-17, упр.№ 63	Балкъазар (аш) я – крот, вирб1арз (аш) я - мул	1		
17	Чоалханеи лоацдаь чоалханеи дешаш.	§18, упр.№ 70	Даца устаг1а ба -жертвенный баран, куни (еш) я - кролик	1		
	Морфологи					
18	Ц1ердош. V классе 1омадаьр кердадаккхар.	§19, упр.№ 74	Маккхал (аш) да – коршун, нал (аш) б,д - кабан	1		
19	Ц1ердешай легараш.	§ 20, упр.№ 88	М1амишк (аш) б,д – тонкорунная овца, амат (аш) д,д – образ, облик	1		
20	Ц1ердешай керттера суффиксаш язъяра бокъонаш. Дацардош ца ц1ердешашца яздара бокъонаш.	§ 21-22, упр.№ 106	Аьлдит (аш) д,д – кляуза, сплетня, вас (аш) я,я – обида, г1ийбат (аш) д,д – клевета, наговор	1		
21- 22	Изложени	Ц1ердош кердадаккха		2		
23	Ц1ердеша морфологически тохам.	§23, упр.№ 112	Дух (даххаш) д,д – подол, д1а1инг (аш) д,д - икота	1		

	Белгалдош.					
24	Белгалдош. V классе 1омадаър кердадаккхар.	§24 упр.№ 122	Кетарло (наш) я,я – хитрость, уловка, сутарал я - алчность	1		
25	Мишталлии, относительнии, т1аозареи белгалдешаш.	§25-27, упр.№ 130	Чоалх (аш) я,я – куча, ворох, хлам,	1		
26	Белалдешай легар. Относительни а т1аозара а белгалдешаши ц1ердешай доала дожари.	§28-29, упр. 141	1индарг1а (ш) я,я - тень	1		
27	Белгалдешай суффиксаш.	§28-30 упр.№ 149	Алапи (еш) д,д – зарплата, гуллам (аш) б,б – сходка, собрание	1		
28	Чоалхане мишталли белдалдешай яздара бокъонаш.Белгалдеша морфологически тохкам.	§31-32, упр.№ 152	Г1аър (-аш) я,я – банда, г1аърхо я,ва – бандит, грабитель	1		
29	Тохкама диктант.	§31-32кердаяха		1		
	Таърахъдош.					
30	Таърахъдешах бола юкъара кхетам.	§33, упр.№ 157	Г1елал я – гнет, насилие, кхадж (-амаш) б,д - жребий	1		
31	Массали таърахъдешай легар.	§34, упр.№ 161	Мулк (-аш) я,я – имущество, состояние, соалор (-аш)д,д - куница	1		
32	Арг1ан таърахъдешаш	§35, упр.№ 166	Пхъаг1ат (-аш) б,б – размах (расстояние между вытянутыми в ширину руками)	1		
33	Ло1амеи ло1амзеи таърахъдешаш	§36, упр.№ 170	Бозбуъча (-аш) в,б – фокусник, пелхъа (-ш) в,б - акробат	1		
34	Массали таърахъдешай легараш.	§37, упр.№ 173	Жуккарг (-аш) в,б – шут, клоун, Бага (-ш) б,д – смолистый корень сосны, лучина	1		
35	Арг1ан таърахъдешай легар	§38, упр.№ 183	Бохк (-араш) б,д – подпруга, г1удалкх (-аш) я,я – повозка, телега	1		

36	Таърахъдешай яздара бокъонаш Таърахъдешай морфологически тохкам..	§39-41, упр.№ 188	Талс (-аш) д,д – переметная сумка, сувсакх (-аш) б,д - кит	1		
37	Тохкама диктант.	Таърахъдош кердадаккха		1		
	Ц1ерметтдош.					
38	Ц1ерметтдешах бола юкъара кхетам.	§42, упр.№ 196	Сувсакхаговр (-аш) я,я – морж, бирнал (-аш) б,д - носорог	1		
39	Йовхый ц1ерметтдешаш.	§43, упр.№ 200	Чхъаг1алкх (-аш) я,я – шакал, уст (шерч) б,д – вол,ц1арац1ура-рычаг для подъема грузов	1		
40	Т1адерзара ц1ерметтдешаш.	§44, упр.№ 206	Ферх (-аш) д,д – леопард, барс, хишк (-аш) д,д - выдра	1		
41	Т1аозареи т1аозара-т1адерзарей ц1ерметтдешаш.	§45, упр.№ 210	Хъаълий да – дойные коровы, маг1алди д - сорняк	1		
42- 43	Изложени.	1омадаър кердадаккха		2		
44	Гойтара ц1ерметтдешаш.	§46, упр.№ 215	Миха (-ш) я,я – тополь,ширткъа (- аш) д,д - ласка	1		
45	Хаттара ц1ерметтдешаш.	§47, упр.№ 217	Эмалк (-аш) я,я – необъезженный конья. мустанг	1		
46	Къоастама ц1ерметтдешаш.	§48, упр.№ 221	Варбаст (-аш) я,я – молот, г1орг1аст (-аш) б,д - рашпиль	1		
47	Къоастамза ц1ерметтдешаш.	§49, упр.№ 223	Догго (-ш) я,я – топорище, д1ам (- аш) д,д - зубило	1		
48	Дацара ц1ерметтдешаш.	§50, упр.№ 225	Макха (-ш) б,д – борона, фаттан (- аш) я,я рубанок	1		
49	Тохкама диктант.	§43-50 кердаяха		1		
50	Ц1ерметтдешай морфологически тохкам.	§51, «Са Даъхе» яхаш корта болаш дувцар оттаде.	Чхъонкар (-аш) я,я – булава, ч1ий (- наш) б,д - челнок	1		
	Хандош					

51	Хандешах бола юкъара кхетам.	§52, упр.№ 232	Баьчча (-наш) в,б – вождь, бустам (-аш) б,д – газырь, мерка для пороха	1		
52	Хандеша белгалза форма. Хандеша классашцеи таьрахьашцеи хувцадалар	§52, упр.№ 234	Б1ег1инга кий (-наш) я,я – войлочная стеганная шапка,б1у б - войско	1		
53	Хандеша ханаш.Йола ха.	§53-54, упр.№ 239	Гебаг1а (-ш) я,я – штык, гила б - скакун	1		
54	Хандеша йоаг1а ха.Хандеша яха ха.	§55-56,246	Г1ург1ажа-лебедь,чхьаг1алкхаш-шакал.	1		
55	Кхычунга доалеи ца доалеи хандешаш.	§57, упр.№ 253	Г1аг1а (-ш) д,д – кольчуга, г1алаш д - латы	1		
56	Хандеша соттамаш.	§58, упр.№ 256	Г1ап (-аш) я,я – 1.патронтаж; 2.крепостная стена	1		
57	Хандеша кепаш.	§59, упр.№ 261	Г1ашло (й) в,б – пехотинец, дошло (й) в,б - кавалерист	1		
58	Хандешай спряжени.	§60, упр.№ 264	Мажар (аш) я,я мажара топ (-аш) я,я – венгерское ружье	1		
59-60	Сочинени « Дошо чкъаьра лоацаре фу дехаргдар аз цунгара?»	Хандош кердадаккха		2		
61	Г1он хандешаши цар спряжени.	§61, упр.№ 266	Моакхаза топ(-аш) я,я – кремневое ружье, хумпар (-аш) я,я - кобура	1		
62	Чоалханеча хандешай хьахилари цар спряжени.	§62, упр.№ 270	Чаккхам (-аш) я,я – затвор ружейный, ц1ет (-аш) д,д – добыча, вещи, оружие, захваченное у врага	1		
63	Хандешашца дацардешаши дацара белгалонаши яздар.	§63, упр.№ 273	Алкхашк (-аш) я,я – скворец, з1окаргали (-еш) я,я - пеликан	1		
64	Предложене чу хандеша г1улакх.	§64, упр.№ 276	Вампал-котам (-аш) я,я – страус, тушолкотам (-аш) я,я - удод	1		
65	Хандеша морфологически тохкам.	§65, упр.№ 279	Дистб1аралелхарг (-аш) я,я – попугай, бекарг (-аш) я,я - кукушка	1		
66	Тохкама диктант.	Хандош кердадаккха		1		
67	V 1 классе 1омадаьр кердадаккхар.	§66,упр.280		1		

68	Дерригача шера 1омадаър кердадаккхар.	Упр.№ 271, 280, 292		1		